

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

- aan De leden van de vaste commissies voor
- Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingshulp
  - Europese Zaken

datum 12 december 2024

Betreffende wetsvoorstel:

36600 V

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2025

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 12 december 2024 aangenomen door de Tweede Kamer.
Voor: GroenLinks-PvdA, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, JA21 en PVV.
Tegen: SP, FVD, PvdD en DENK.

Aangenomen amendementen

Begrotingsstaat artikel 1 Versterkte internationale rechtsorde

18 (Kahraman c.s.) over middelen ten behoeve van de totstandkoming van een IS-tribunaal

Indieners zien het belang van het opzetten van een internationaal IS-tribunaal voor het berechten van misdaden tegen de menselijkheid. IS De Islamitische Staat in Irak en Syrië (ISIS; IS; «Da'esh») is door de VN, EC en meerdere regeringen bestempeld als een terroristische organisatie die oorlogs- en genocidale misdaden van onbeschrijflijke wreedheid heeft gepleegd – massa-executies, gedwongen arbeid, terroristische indoctrinatie, seksuele slavernij en geweld, marteling, verminking, (gedwongen) rekrutering van kinderen, de vervolging van etnische en religieuze minderheden en de moedwillige vernietiging van cultureel en religieus erfgoed. Verscheidene overheden en parlementen – Europees Parlement, Verenigde Staten, VK, Canada, Nederland, Duitsland, Frankrijk, Vaticaan, en ook de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa – hebben de ISIS-misdaden tegen jezidi's, Chaldeeërs/Syriërs/Assyriërs, Melkieten, Armeniërs, Turkmener, Sjiieten, Shabakken, Sabiërs, kaka'i en Soennieten, die het oneens zijn met haar interpretatie van de islam aangeduid als genocide. Het Europees Parlement sprak op 4 februari 2016 «... met klem zijn afkeuring uit over «ISIS/Da'esh» en diens afschuwelijke mensenrechtenschendingen, die volgens het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof (ICC) kunnen worden gelijkgesteld met misdrijventegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven, en is van mening dat er actie moet worden ondernomen zodat de VN-Veilighedsraad deze daden erkent als genocide ...». Staten moeten daarom handelen op basis van de veronderstelling dat ISIS genocide heeft gepleegd en «hun positieve verplichtingen uit hoofde van het Verdrag van de VN ter voorkoming en bestraffing van

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 12 december 2024

blad 2

genocide uit 1948 [Genocideverdrag] na te komen.»(Parlementaire Assemblée, 2017, Doc. 14402).

Doel is om op grond van het Genocideverdrag en/of onder het internationaal recht, een met sterke voorkeur, door een VN-Veilighedsraad gemandateerd internationaal tribunaal in Den Haag op te richten. Om de misdaden die ISIS-leden in Irak en Syrië hebben gepleegd, te vervolgen. Dit zal bijdragen aan internationale rechtshandhaving, genoegdoening voor de slachtoffers, het voorkomen van straffeloosheid, afschrikking voor actieve ISIS-leden, en bijdragen aan de veiligheid in Irak en Syrië.

Met dit amendement wordt in 2025 € 250.000 gereserveerd uit het Mensenrechtenfonds (artikel 1.2) ten behoeve van de totstandkoming van een IS-tribunaal.

Aangenomen. Tegen: SGP en FVD.

Begrotingsstaat artikel 2 Veiligheid en stabiliteit

14 → 19 (Paternotte c.s.) over middelen voor de uitvoering van de motie Paternotte/Boswijk over onafhankelijke media in West-Afrika

Rusland is al jaren bezig met een desinformatiecampagne in de Sahel, gericht op destabilisatie en wantrouwen jegens het Westen om de eigeninvloed te vergroten. Er ging bijvoorbeeld een grote en succesvolle anti-EU campagne op social media vooraf aan staatsgrepen in Niger, Mali en Burkina Faso. Ook breder in West-Afrika is Rusland actief met het gericht verspreiden van desinformatie. Het African Center for Strategic Studies stelt dat 40% van de desinformatie in Afrika vanuit Rusland komt. Dit dient het doel om directe Russische (grondstof)belangen te dienen, maar ook om de Sahel een veiligheidsrisico voor Europa te maken. Om hier een goed antwoord op te kunnen geven en om ervoor te zorgen dat mensen overal ter wereld kunnen beschikken over eerlijke en onafhankelijke media is het van belang om de lokale journalistiek te versterken, bijvoorbeeld door het opzetten van een *newsdesk* naar voorbeeld van de Russian Language News Exchange. Daarin zijn verschillende onafhankelijke media outlets samengebracht om een antwoord te bieden aan gecoördineerde desinformatiecampagnes vanuit Rusland. Daartoe is demotie Paternotte/Boswijk over onafhankelijke media in West-Afrika (Kamerstuk 32 735, nr. 385) aangenomen. Middels dit amendement wordt voorzien in de benodigde middelen om deze motie uit te voeren. Dit amendement beoogt eenmalige financiering, dekking wordt gevonden binnen de vrije ruimte in het Stabiliteitsfonds.

Aangenomen. Tegen: JA21, FVD, PVV en BBB.

Begrotingsstaat artikel 6 Nog Onverdeeld

57 (Bontenbal c.s.) over dekking van het maatregelenpakket voor de OCW-begroting

Dit amendement ziet toe op dekking van het maatregelenpakket voor de OCW-begroting. De taakstelling wordt primair bereikt door een aanvullende, proportionele korting op het apparaat van de Rijksoverheid, met name op personeelskosten, waarbij politie (bewaken en beveiligen), krijgsmacht, inlichtingen- en veiligheidsdiensten, COA, IND en het rechtsbestel incl. DJI, en uitvoering die ziet op de rechtsbescherming van burgers, zijn uitgezonderd. Hierbij is een bredere, niet-beleidsinhoudelijke invulling door de regering mogelijk, zoals het beperken van de reguliere prijsindexatie.

Meerjarige budgettaire doorwerking

Tabel 1. Dekking

Dekking (in euro mln.)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nog Onverdeeld	-7	-7	-7	-7	-7	-7

Aangenomen. Voor: NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, JA21, FVD en PVV.

datum 12 december 2024

blad 3

Verworpen amendementen

Begrotingsstaat artikel 1 Versterkte internationale rechtsorde

16 (Dobbe) over het terugdraaien van de verlaging van het budget voor onder andere het mensenrechtenfonds

Dit amendement ziet toe op het terugdraaien van de verlaging van het budget op subartikel 1.2. Onder dit artikel valt onder andere het mensenrechtenfonds. De verlaging bedraagt € 17 miljoen en wordt met dit amendement structureel teruggedraaid. Dit amendement wordt voor 2025 uit de algemene middelen gedekt. De indiener verzoekt het kabinet om bij de komende voorjaarsnota met een structurele dekking te komen. De indiener acht de bevordering van mensenrechten een van de kerntaken van het Nederlandse buitenlandbeleid. Hieronder valt volgens de indiener ook de bescherming van mensenrechtenverdedigers. Dit is ook in lijn met de aangenomen motie van het lid Dobbe c.s. over extramaatregelen om het werk voor vrouwenrechten en van vrouwelijke mensenrechtenactivisten te beschermen en te ondersteunen (Kamerstukken 32735, nr. 388). Gezien de internationale ontwikkelingen waarbij mensenrechten steeds meer onder druk staat, is het volgens de indiener een verkeerd moment om onder andere op het mensenrechtenfonds te bezuinigen.

Verworpen. Voor: SP, PvdD, DENK en Volt.

Begrotingsstaat artikel 1 Versterkte internationale rechtsorde

Begrotingsstaat artikel 2 Veiligheid en stabiliteit

17 (Ceder) over extra middelen voor projecten die samenwerking en verzoening bevorderen

Na de terreuraanvallen van 7 oktober 2023 en de daarop volgende oorlog zal er opnieuw geïnvesteerd moeten worden in relatief kleine projecten die bijdragen aan verzoening en samenwerking «van onderop». De terreur en de oorlog hebben veel kapot gemaakt, maar alleen via ontmoeting kunnen er weer relaties opgebouwd worden. Via dergelijke projecten ontmoeten Palestijnen en Israëli's elkaar vaak voor het eerst waardoor wederzijdse vooroordelen geregeld verdwijnen en er actief wordt samengewerkt. Nederland was – en is – een belangrijke partner van zowel Israël als de Palestijnse Autoriteit.

Dit amendement beoogt de beschikbare middelen voor projecten die samenwerking en verzoening «van onderop» bevorderen komend begrotingsjaar met € 250.000 te verhogen. Door het toegenomen budget kunnen bestaande, lopende projecten opnieuw gefinancierd worden en kunnen ook een aantal nieuwe projecten toegevoegd worden. De indiener is van mening dat juist in de huidige situatie de inspanningen hiervoor verhoogd dienen te worden.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, Volt, D66, ChristenUnie en SGP.

Begrotingsstaat artikel 1 Versterkte internationale rechtsorde

20 (Van Baarle) over middelen ten behoeve van West Bank Protection Consortium

Op de Westelijke Jordaanoever lijden Palestijnen onder het gedrag van gewelddadige en extremistische kolonisten. De gewelddadigheden van deze kolonisten hebben ertoe geleid dat Nederland zich ervoor inzet om deze kolonisten op de sanctielijst te plaatsen. De gewelddadigheden en gedwongen onteigeningen zijn in de afgelopen periode toegenomen. Van belang is het daarom om aanvullende stappen te zetten voor de bevordering van het internationaal recht. Dit kan middels het ondersteunen van organisaties die zich inzetten voor rechtsbescherming van slachtoffers. Nederland is bijvoorbeeld lid van het West Bank Protection Consortium. Hierbinnen zetten landen en niet-gouvernementele organisaties zich in voor de verbetering van de positie van mensen op de Westelijke Jordaanoever. Middels dit amendement stelt de indiener voor om een aanvullende bijdrage aan dit consortium te doen.

Dekking wordt gevonden binnen de middelen op artikel 2 Veiligheid en stabiliteit die nog vrij te besteden zijn.

datum 12 december 2024

blad 4

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt en D66.

Begrotingsstaat artikel 2 Veiligheid en stabiliteit

13 → 15 (Piri c.s.) over middelen voor het Matra-programma

Het NFRP (Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen) bestaat uit het programma voor Maatschappelijke Transformatie (Matra-programma) en speelt sinds 1993 een belangrijke rol in de bottom-up versterking van democratie en rechtsstaat in landen aan de grenzen van de EU, waaronder kandidaat-lidstaten. De recente evaluatie van de Directie Internationaal Onderzoek en Beleidsevaluatie (IOB) van het Ministerie van Buitenlandse Zaken beschrijft duidelijk de noodzaak, relevantie, coherentie en effectiviteit van het Matra-programma. De versterking van rechtsstaat en democratie op het Europese continent is sinds de Russische inval in Oekraïne, de toename van Russische inmenging en desinformatie in de regio en een assertief China nog belangrijker geworden. Georgië en Moldavië hebben bij recente verkiezingen te kampen gehad met grootschalige Russische inmenging die de rechtsstaat en democratie ondermijnt. Nederland levert met het Matra-programma tevens een concrete bijdrage aan het behalen van de Kopenhagencriteria. Het is belangrijk dat dit programma in dit geopolitieke tijdsgewricht voldoende gefinancierd wordt. Vanuit die gedachte hebben indieners in februari 2024 met voormalig Kamerlid Veldkamp een amendement ingediend voor € 2 miljoen aanvullende fondsen in zowel 2024 als in 2025. Minister Veldkamp heeft echter besloten om in 2025 en 2026 op het Matra-programma te bezuinigen. De indieners beogen daarom in 2025 een bedrag van € 2 miljoen en in 2026 een bedrag van € 2 miljoen vrij te maken voor het Matra-programma. Dit amendement beoogt derhalve meerjarige verwerking (2025–2026).

Dekking voor dit amendement wordt gevonden door gebruik te maken van artikelonderdeel 2.5. Daarvoor stellen indieners voor dat in 2029 de middelen op dit artikel worden verlaagd met € 4 miljoen. De middelen komen ten goede aan artikelonderdeel 2.5 Bevordering van transitie in prioritaire gebieden (NFRP bestaande uit het Matra-programma).

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, ChristenUnie, SGP en CDA.